

RECENZJE

F. Fukarek: Die Vegetation des Darss und ihre Geschichte. VEB Gustav Fischer Verlag, Jena 1961. Pflanzensoziologie, Bd. 12.

Wymieniona monografia obejmuje 321 stron druku, 58 rycin, 78 tabel oraz 2 mapy kolorowe przedstawiające rozmieszczenie roślinności półwyspu Darss, znajdującego się na zachód od Rugii i północny zachód od Stralsundu. Jest ona wynikiem pięcioletniej pracy fitosocjologicznej, przeprowadzonej w latach 1954—1957, oraz badań analityczno-pyłkowych, podjętych w latach 1957—1958.

Część fitosocjologiczną autor poprzedza obszernym omówieniem stosunków geologiczno-geograficznych półwyspu Darss, klimatycznych i glebowych. Następnie przystępuje do szczegółowego zestawienia literatury, dotyczącej tego terenu, ponadto zajmuje się historycznymi mapami.

Po omówieniu metodyki badań fitosocjologicznych, sposobu kartowania roślinności i in., autor ustala system zbiorowisk roślinnych. W sumie wydziela 43 asocjacje, należące do 29 związków, 21 rzędów i 20 klas roślinności. Wśród zespołów omawia ponadto 75 podzespołów i odmian. Każdą jednostkę opisuje szczegółowo pod względem florystyczno-fitosocjologicznym, topograficznym i siedliskowym. Obraz roślinności uzupełnia poza tym przedstawieniem struktury warstwy korzeniowej. Całość wiąże w odpowiednio szereg ekologiczno-rozwojowe.

Część historyczną rozpoczyna autor od opisu sposobu zbierania prób do analizy pyłkowej i pracy w laboratorium. W sumie zbadał 15 profilów, pobranych z torfowisk i warstw humusu leśnego. Każdy profil interpretuje oddzielnie w sposób nadzwyczaj ostrożny, a w rezultacie postuluje potrzeby dalszych badań tego rodzaju. Historyczne zmiany roślinności zostały uchwycone od okresu preborealnego po czasy dzisiejsze. Równocześnie autor stara się przedstawić rozwój półwyspu Darss, związany z transgresją i regresją Morza Bałtyckiego, wzbogacając powyższe studia analizą map historycznych i danych archiwalnych.

Praca doc. dr F. Fukareka stanowi w sumie nadzwyczaj cenny zbiór danych o roślinności Darss, a obszernie omówienie historii szaty roślinnej, oparte o badania analityczno-pyłkowe jest oryginalnym podbudowaniem całości i wierne oddaje zmiany charakteru półwyspu w czasie, a także zmiany roślinności, wywołane przez człowieka.

Gdy się przegląda dane meteorologiczne zwraca uwagę, że nazwy stacji klimatycznych z terenu Polski podane są w brzmieniu niemieckim; podczas gdy równocześnie obok tych nazw znajdujemy Kaliningrad, a nie Königsberg. Czyżby brak konsekwencji u autora?

M. J. Dąbrowski

P. A. BARANOV

Dyrektor Instytutu Botanicznego Akademii Nauk ZSSR im. Komarova
profesor, członek korespondent Akademii Nauk

zmarł dnia 17 maja 1962 po długiej i ciężkiej chorobie

